

Η Ελληνική οικονομία: τάσεις και προοπτικές μετά τα προγράμματα

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής
Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ)
Καθηγητής Οικονομικών
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
nvettas@aueb.gr

Τάσεις και Προκλήσεις της Ελληνικής Οικονομίας: Με τα μάτια
στραμμένα στο μέλλον
9ο Συνέδριο της Επιστημονικής Εταιρείας
Χρηματοοικονομικής Μηχανικής και Τραπεζικής

ΟΠΑ, Αθήνα, 21 Δεκεμβρίου 2018

Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη

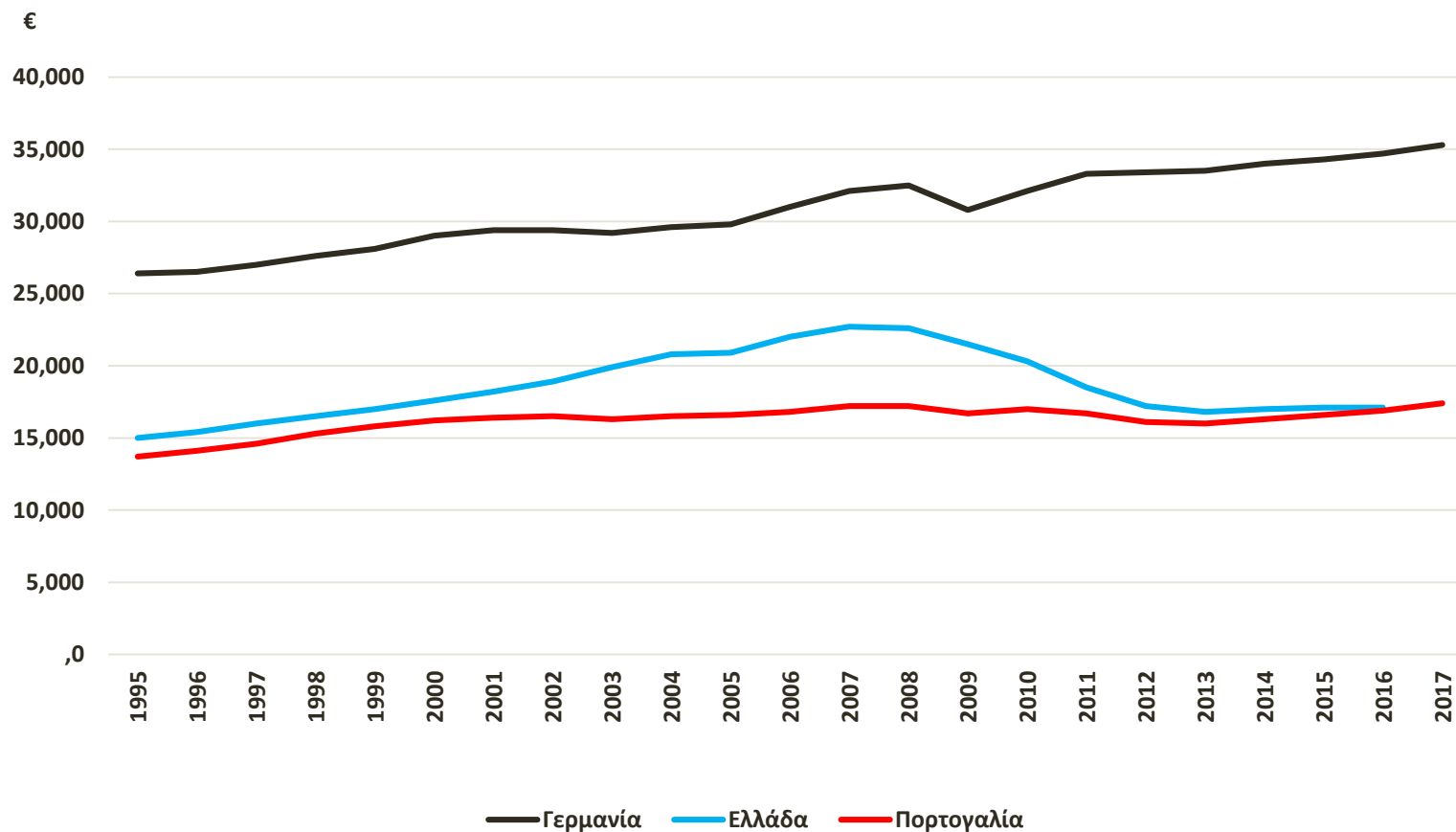
(ετήσια % μεταβολή, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)	2009	2014	2016	2017	2018*
ΑΕΠ	-3,1	0,7	-0,2	1,5	2,0
Ανεργία (% εργ. δυναμικού)	9,5	26,5	24,9	21,5	19,3
Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης ¹ (% ΑΕΠ)	-15,6	-3,6	-0,6	0,8	0,6
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-14,4	-1,6	-1,1	-0,8	-1,5
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών	1,3	-1,4	-1,1	1,1	0,8
Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου	-13,7	-2,8	-0,2	9,7	0,2

¹Περιλαμβάνει τη βοήθεια στον τραπεζικό τομέα

** Προβλέψεις ΙΟΒΕ

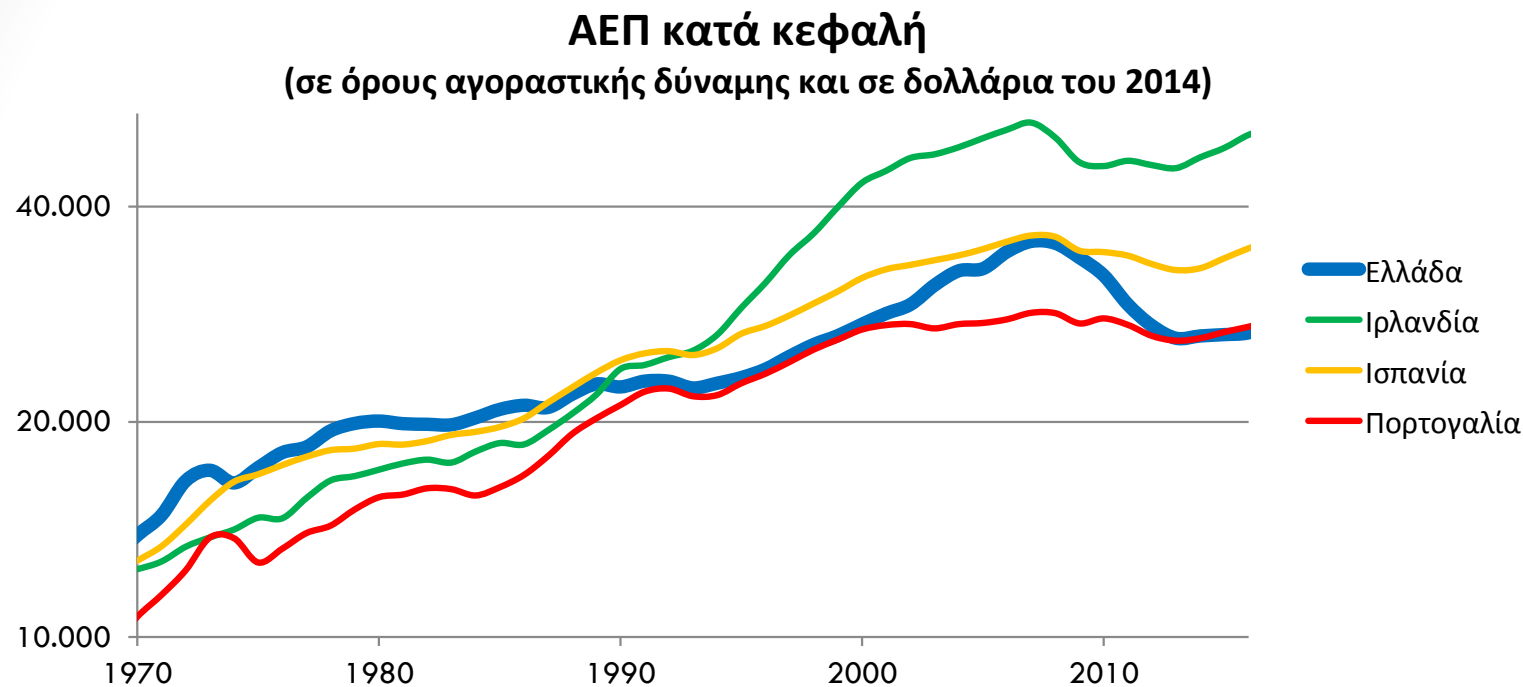
Πηγές: Eurostat, EL.STAT.

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σταθερές τιμές 2010

Πηγή: Eurostat

ΑΕΠ

- Η Ελλάδα καθίσταται μια από τις φτωχότερες χώρες στην ΕΕ.
 - ▣ Από 14^η μεταξύ 28 χωρών το 1980, έχει πέσει σε 24^η το 2017.

2008 – 2018: συνοπτική αποτίμηση

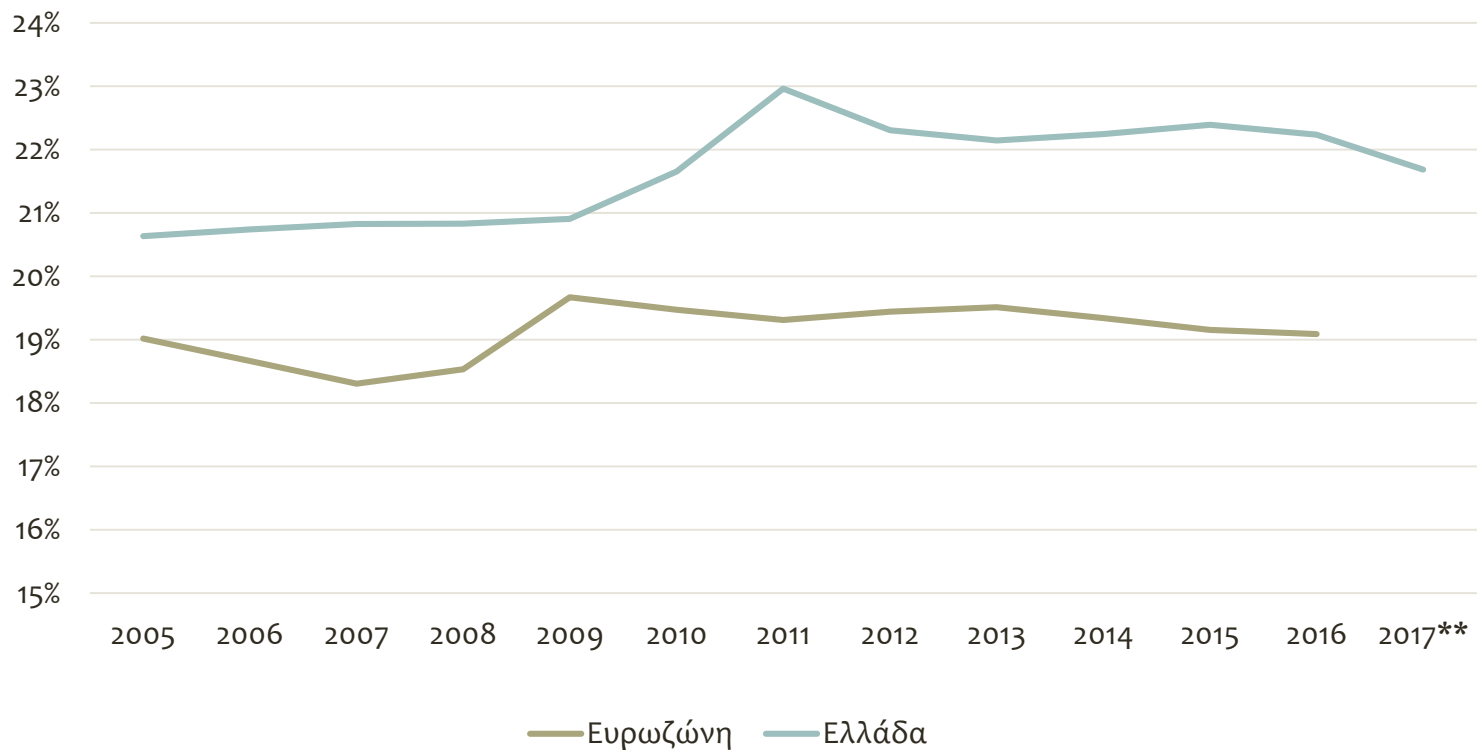
- Η οικονομία βρήκε εξισορρόπηση μέσα από τρία διαδοχικά προγράμματα
- Κυρίως μέσω ύφεσης
- Αποφεύχθηκε πλήρης κατάρρευση
- Όμως η αναπτυξιακή δυναμική είναι ασθενής
- Χάθηκε η ευκαιρία για βαθιές μεταρρυθμιστικές τομές
- Η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να είναι εσωστρεφής και υπερβολικά ρυθμισμένη από το κράτος
- Ασθενώς διασυνδεδεμένη με τις διεθνείς οικονομικές και τεχνολογικές τάσεις

Δομή και κίνητρα

- Ασθενή ή στρεβλά κίνητρα συμπεριφοράς (σε επίπεδο νοικοκυριού, επιχειρήσεων και άλλων οικονομικών μονάδων)
- Συνεχίζεται η υπερβολική εξάρτηση από το δημόσιο ταμείο
- Κεντρική ρύθμιση των δημόσιων μονάδων από το κράτος
- Παθογένεια στα όρια διασύνδεσης ιδιωτικού και δημόσιου τομέα

Συμβολή δημόσιου τομέα στο ΑΕΠ

% ΑΕΠ

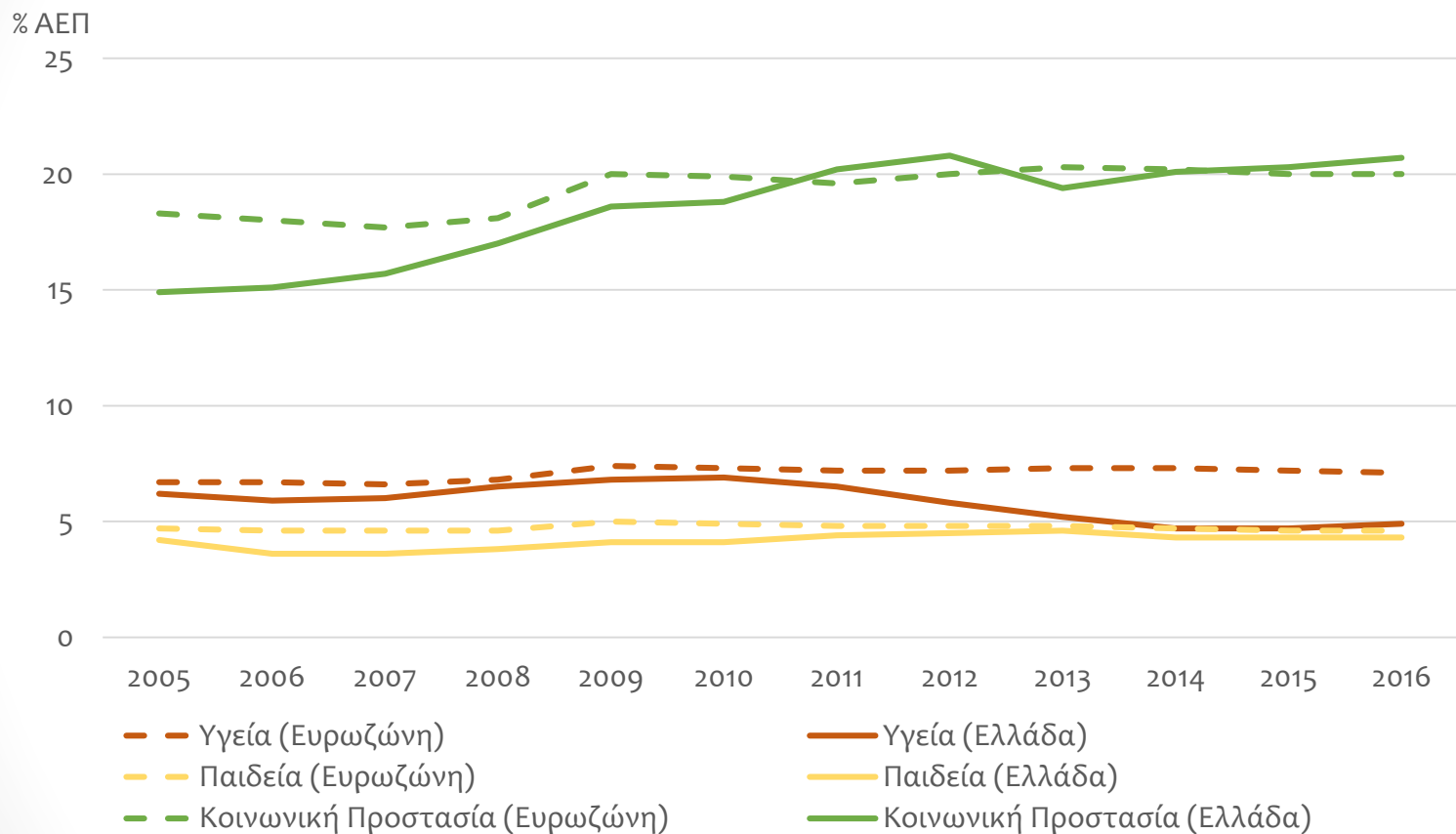

*Περιλαμβάνει Δημόσια διοίκηση, Άμυνα, Εκπαίδευση, Υγεία και Κοινωνική εργασία

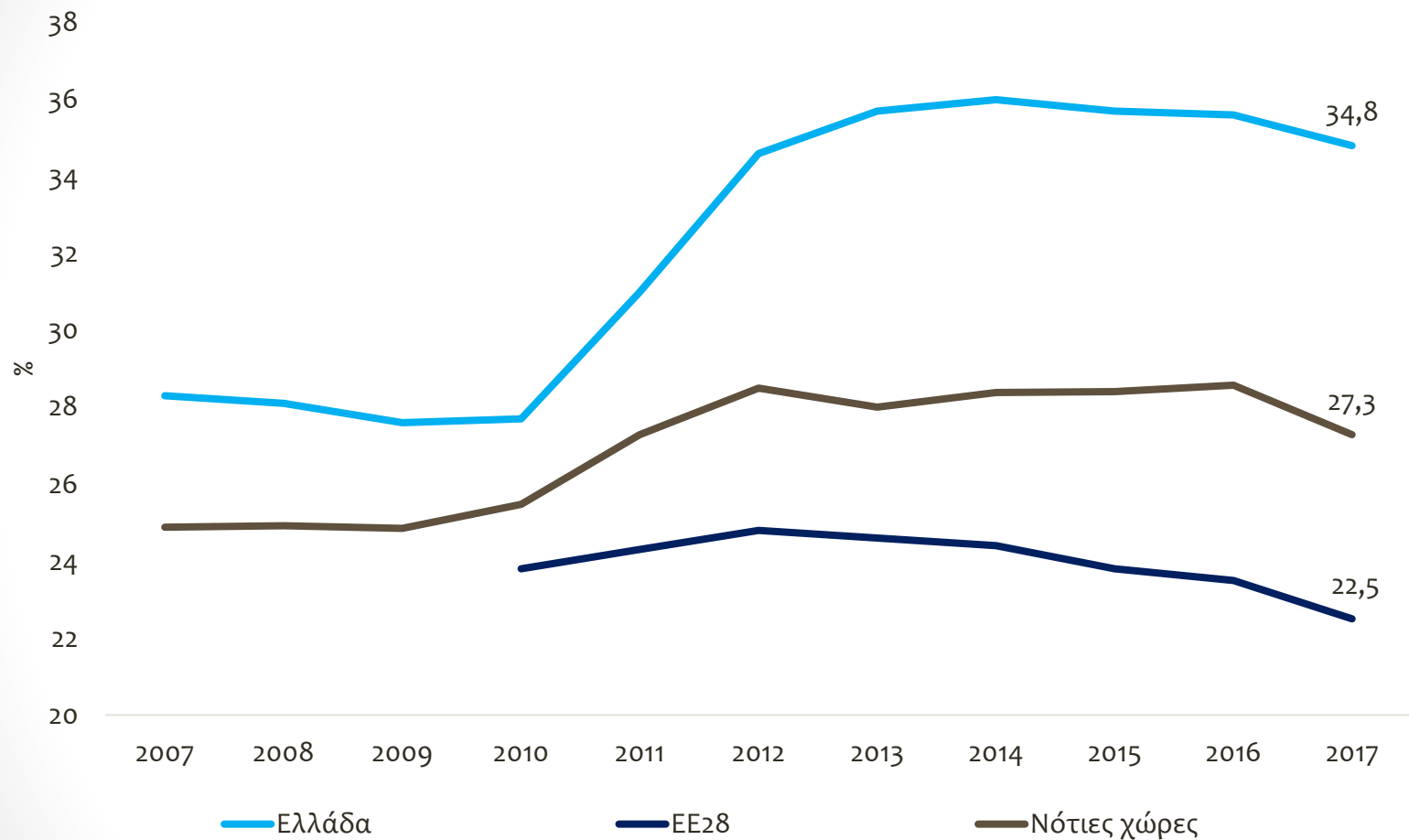
* *Μη διαθέσιμα στοιχεία για την Ευρωζώνη

ΠΗΓΗ: National Accounts, Eurostat

Κατηγορίες κρατικών δαπανών (Ελλάδα – Ευρωζώνη)

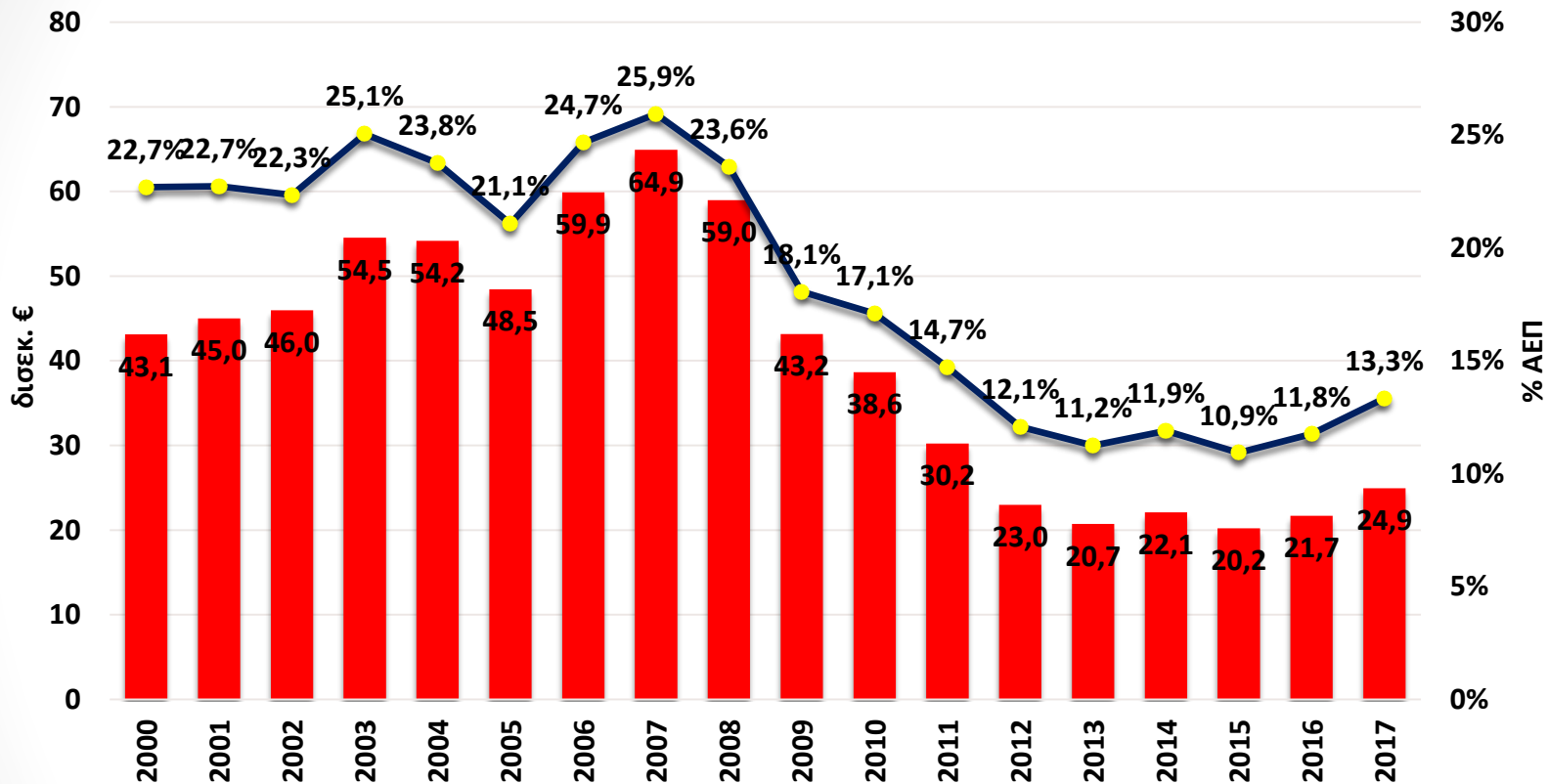

Μείωση εισοδημάτων και ανεργία αύξησαν τον κίνδυνο φτώχειας

ΠΗΓΗ: Eurostat, 2018, επεξεργασία στοιχείων IOBE . Ποσοστό ατόμων που κινδυνεύουν από φτώχεια: ποσοστό των ατόμων με ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το 60% του εθνικού ισοδύναμου διάμεσου εισοδήματος. Διάμεσο εισόδημα είναι το εισόδημα πάνω από το οποίο βρίσκεται το 50% του πληθυσμού. Νότιες Χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία)

Κατάρρευση επενδύσεων

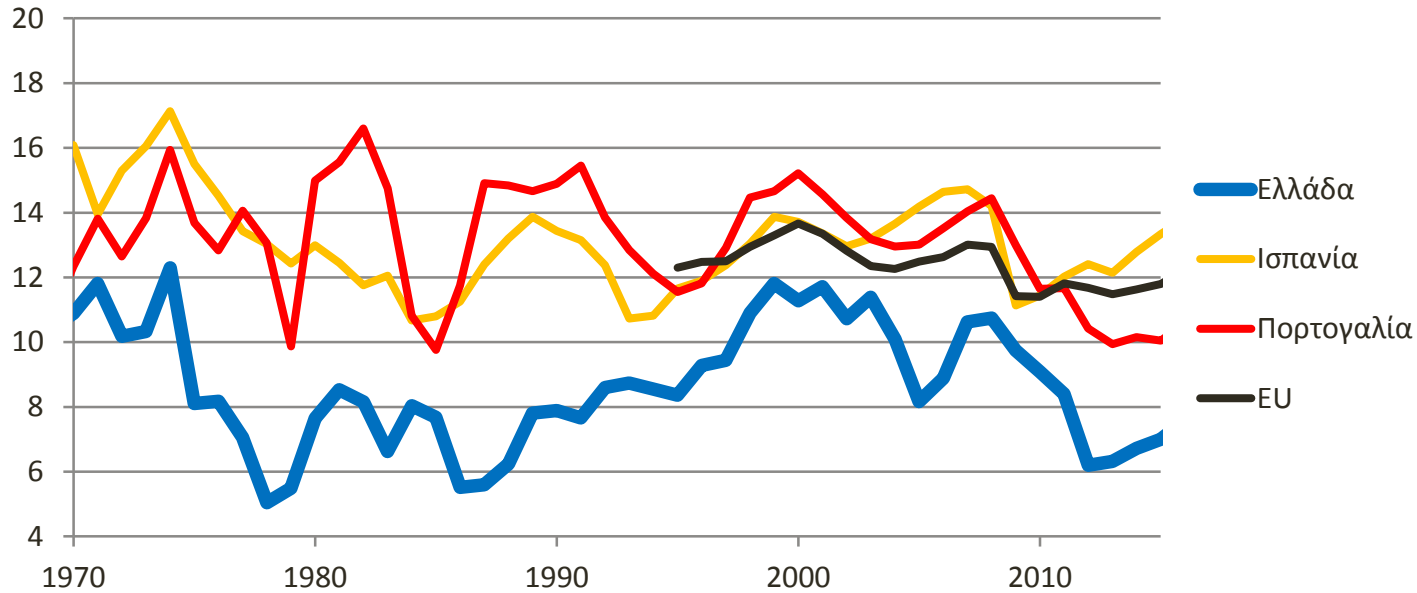

Πηγές: Eurostat/ELSTAT

- Μέγιστο ύψος επενδύσεων το 2007 (€64,9 δισεκ.)
- Υψηλότερες επενδύσεις ως % του ΑΕΠ το 2007 (25,9%)
- Δραματικά χαμηλότερα το 2015 (€20,2 δισεκ. και 10,9% του ΑΕΠ)

Εταιρικές επενδύσεις

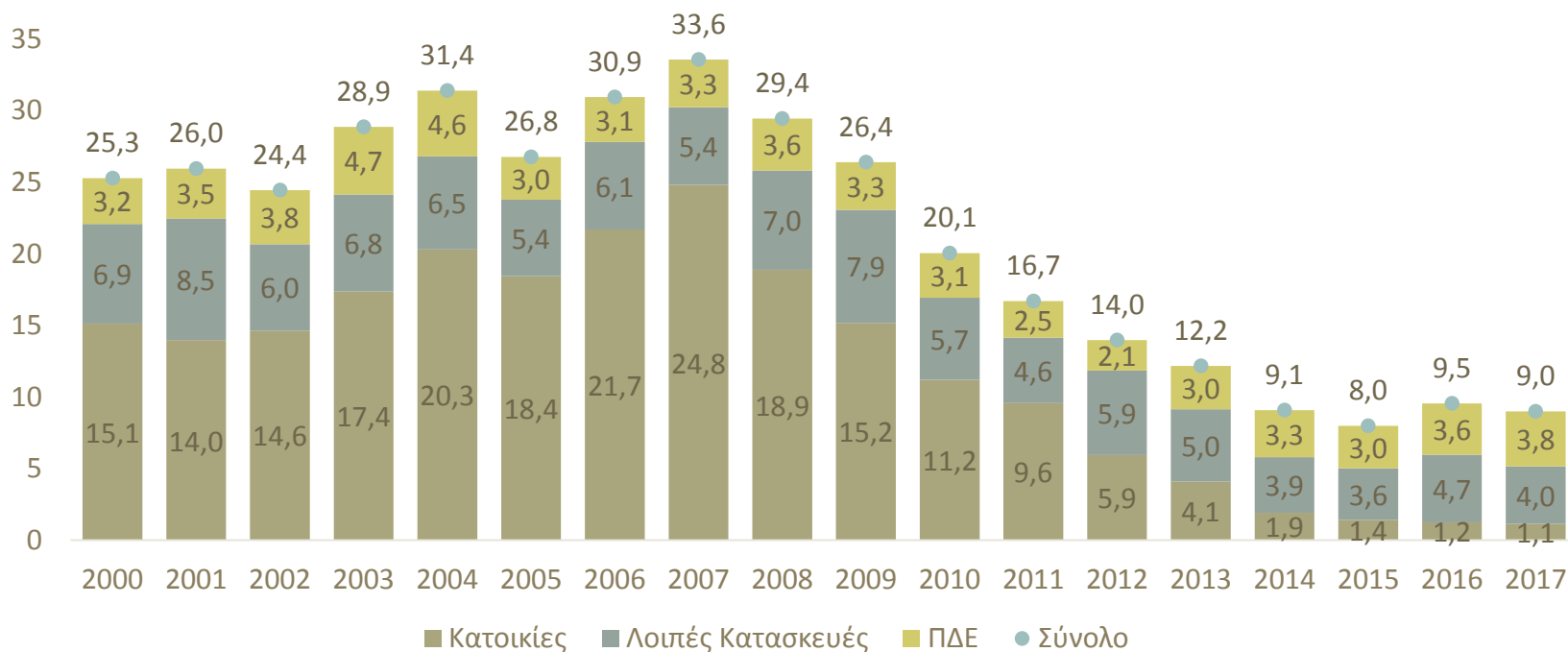
Εταιρικές επενδύσεις ως % ΑΕΠ

- Οι εταιρικές επενδύσεις στην Ελλάδα είναι χαμηλές.
- Αυξήθηκαν με την προσδοκία εισόδου στο Ευρώ, αλλά μειώθηκαν με την κρίση.

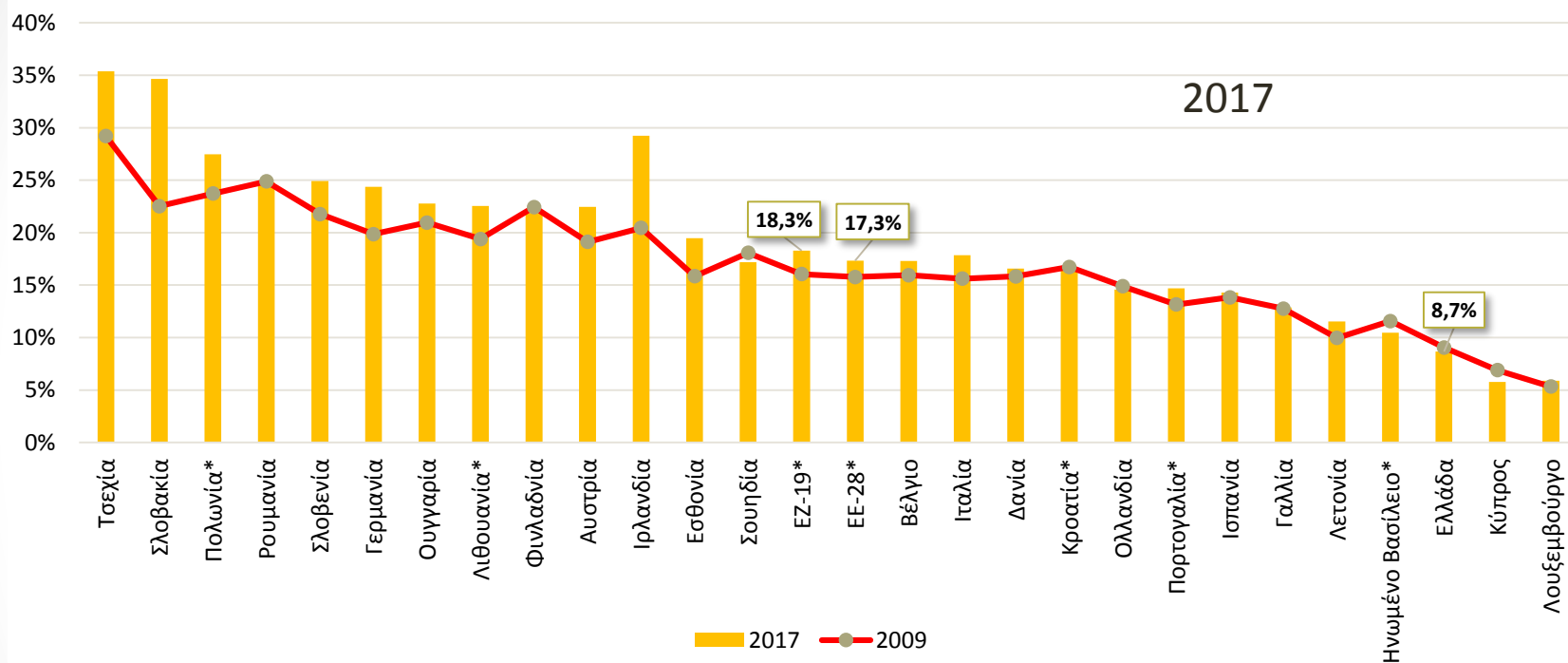
Επενδυτική δαπάνη για κατασκευαστικά έργα (¼ του επιπέδου 2007)

δισεκ. ευρώ
40

- Οι ετήσιες επενδύσεις σε κατοικίες υποχώρησαν κατά 95,4% και διαμορφώθηκαν το 2017 σε 1,1 δισ., έναντι €24,8 δισ. το 2007.
- Επομένως, σχεδόν το σύνολο της πτώσης των συνολικών επενδύσεων για κατασκευαστικά έργα οφείλεται στη συρρίκνωση των επενδύσεων σε κατοικίες

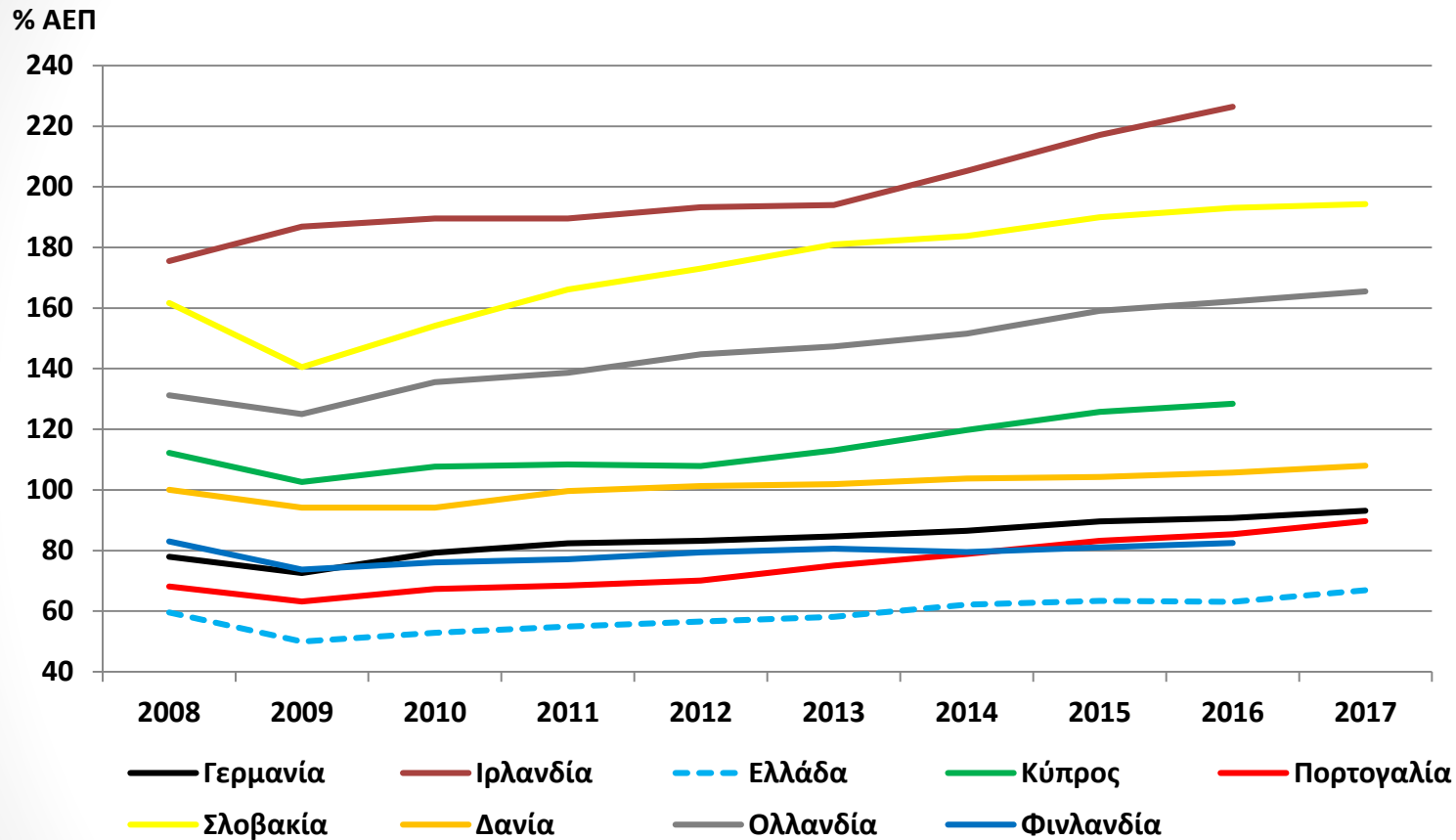
Χαμηλό μερίδιο της Μεταποίησης στο ΑΕΠ: 8,7% το 2017

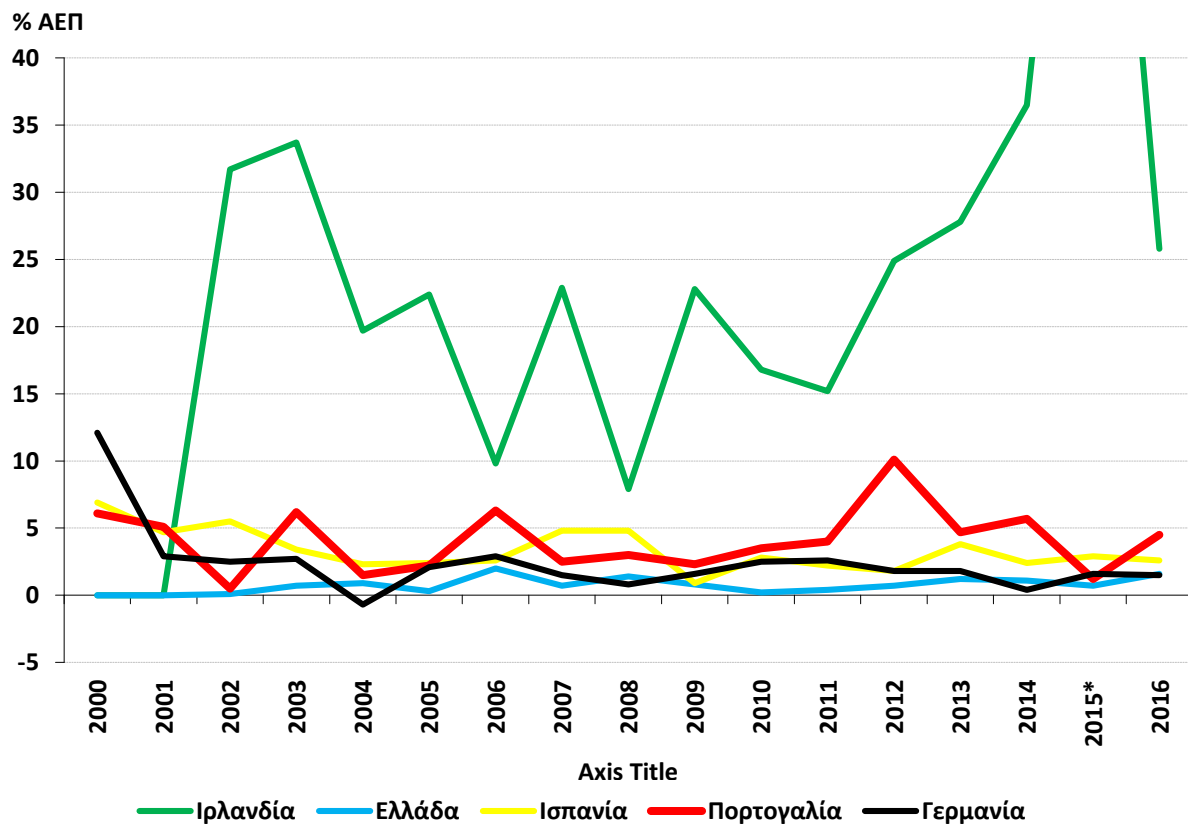
Πηγή: Eurostat-National Accounts

Αυξητικά από το 2015 και μετά

Μια κλειστή οικονομία

Ξένες άμεσες επενδύσεις

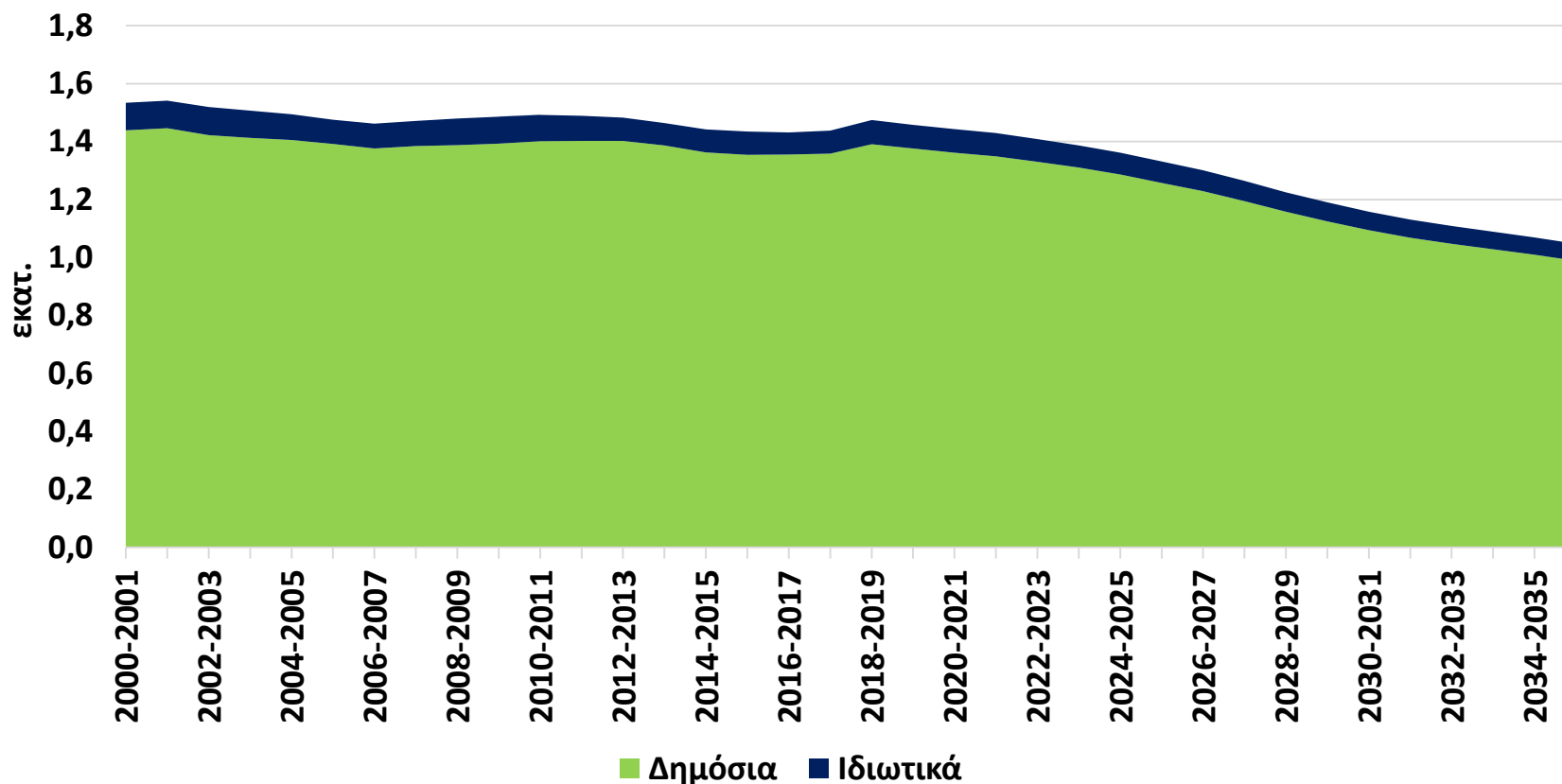
ΞΑΕ (% ΑΕΠ)		
	2000-2008	2009-2016
Γερμανία	3,0%	1,7%
Ιρλανδία	21,2%	31,4%
Ελλάδα	0,9%	0,8%
Ισπανία	4,2%	2,4%
Πορτογαλία	3,7%	4,5%

*Ιρλανδία: 81,7% του ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat

Ο συνολικός αριθμός των μαθητών αναμένεται να μειωθεί σημαντικά και σταδιακά μέχρι το 2035

Συνολικός αριθμός μαθητών κατά τύπο σχολείου (2000-2035)

Πηγή: IOBE

Ο συνολικός αριθμός των μαθητών από 1,48 εκατ. το 2008 θα μειωθεί σε 1,05 εκατ. περίπου (29,2% ή 432,3 χιλ. λιγότεροι μαθητές) μέχρι το 2035

Τελικές παρατηρήσεις

- Χρηματοδότηση
- Ανθρώπινο κεφάλαιο
- Ευρωπαϊκό πλαίσιο